

Lovforslag nr. L 160. Fremsat den 11. januar 1989 af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder)

Forslag

til

Lov om Forskningspolitisk Råd og forskningsråd

§ 1. Til fremme af dansk forskning opretter undervisnings- og forskningsministeren Forskningspolitisk Råd og et antal forskningsråd.

§ 2. Forskningspolitisk Råd har til opgave:

- 1) at rådgive regering og Folketing i forskningspolitiske spørgsmål,
- 2) at følge udviklingen inden for dansk og international forskning samt udarbejde analyser og forslag, der kan indgå i den politiske beslutningsproces,
- 3) at udtale sig i spørgsmål om forskningens overordnede tilrettelæggelse og overordnede koordinering samt om de statslige bevilninger til forskning,
- 4) at rådgive om lovgivning, der vedrører forskningen, dens forudsætninger og tilrettelæggelse,
- 5) at rådgive om forskningens nyttiggørelse for samfundet både i den private og den offentlige sektor,
- 6) at tage initiativ til udarbejdelse af forslag til løsning af aktuelle forskningspolitiske spørgsmål og udredning af forskningspolitiske temaer.

§ 3. Forskningspolitisk Råd består af en formand og 8 medlemmer, der beskikkes af undervisnings- og forskningsministeren i deres personlige egenskab.

Stk. 2. Rådets medlemmer skal være forskere eller forskningskyndige. Mindst halvdelen af medlemmerne skal være aktive forskere og repræsentere såvel forskning ved de højere uddannelsesinstitutioner som sektorforskning og erhvervslivets forskning.

Stk. 3. Rådets formand og medlemmer be-

skikkes for en periode af 3 år og kan genbeskikkes én gang.

Stk. 4. Rådets forretningsorden skal godkendes af undervisnings- og forskningsministeren.

§ 4. Til Forskningspolitisk Råd knyttes et repræsentantskab på mindst 20 og højst 25 medlemmer, der beskikkes af undervisnings- og forskningsministeren.

Stk. 2. Repræsentantskabets medlemmer skal bestå af repræsentanter for forskningsrådgivende organer under de enkelte ministerier, højere uddannelsesinstitutioner og sektorforskningsinstitutioner, arbejdsmarkedets parter, erhvervsorganisationer samt eventuelt særligt sagkyndige udpeget af ministeren.

§ 5. Et forskningsråd har inden for sit område til opgave:

- 1) at rådgive regering og Folketing om væsentlige forsknings spørgsmål,
- 2) at bistå Forskningspolitisk Råd med faglig rådgivning af betydning for den overordnede forskningspolitik,
- 3) at rådgive offentlige myndigheder og institutioner, herunder navnlig om den offentlige støtte til forskningen, udnyttelsen af forskningsresultater og uddannelsen af forskere samt efter anmodning og i det omfang rådene bestemmer, at rådgive i forskningsanliggender for private institutioner,
- 4) at støtte dansk forskning i henhold til ansøgning, at tage initiativ til og at støtte forskningsopgaver, som det skønnes påkrævet at søge løst,
- 5) at fremme forskningsopgaver, som er af væsentlig betydning for forskningen og sam-

- fundet iøvrigt, eventuelt i samarbejde med andre organer,
- 6) at følge udviklingen inden for dansk og international forskning, det internationale forskningssamarbejde samt Danmarks deltagelse heri,
 - 7) at styrke forskningens effektivitet og kvalitet og
 - 8) at fremme formidling af forskningsresultater og deres udnyttelse.

§ 6. Hvert forskningsråd består af 15 medlemmer, der alle beskikkes af undervisnings- og forskningsministeren i deres personlige egenskab. Første gang et råd nedsættes, sker beskikkelsen efter samråd med Forskningspolitisk Råd. Ved rådsmedlemmers afgang sker beskikkelsen af nye medlemmer efter indstilling fra de respektive råd. Rådene konstituerer sig selv.

Stk. 2. Rådernes medlemmer beskikkes for en periode af 3 år og kan genbeskikkes én gang. Første gang et råd nedsættes, skal 5 medlemmer kun beskikkes for en periode af 1 år, 5 for 2

år og 5 for 3 år. Ved eventuel genbeskikkelse er perioden 3 år.

Stk. 3. Der skal ved et råds sammensætning sikres en så bred faglig dækning og en så dybtgående faglig forskningskompetence som muligt.

Stk. 4. Hvert råds forretningsorden skal godkendes af undervisnings- og forskningsministeren.

§ 7. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter nærmere regler om Forskningspolitisk Råds og forskningsrådenes virksomhed og regnskabsafleggelse samt om repræsentantskabets sammensætning og funktioner.

§ 8. Loven træder i kraft den 1. august 1989.

Stk. 2. Lov om forskningsråd og Planlægningsrådet for Forskningen, jf. lovbekendtgørelse nr. 765 af 6. november 1986, ophæves.

Stk. 3. Forskningsrådene overtager de rettigheder og forpligtelser, der er indgået af de hidtidige seks forskningsråd.

F. t. I. om Forskningspolitisk Råd og forskningsråd

*Bemærkninger til lovforslaget**Almindelige bemærkninger*

A. De gældende regler

De gældende regler for forskningsråd og Planlægningsrådet for Forskningen er fastsat i lov nr. 199 af 24. maj 1972 med senere ændringer, jf. lovbekendtgørelse nr. 765 af 6. november 1986 (Optrykt som bilag).

Ifølge loven er oprettet seks forskningsråd og et Planlægningsråd for Forskningen.

Forskningsrådenes områder er: De tekniske videnskaber, naturvidenskaberne, lægevidenskaberne, jordbrugs- og veterinærvidenskaberne, samfundsvidenskaberne og de humanistiske videnskaber. Forskningsrådenes opgaver er at rådgive offentlige myndigheder og institutioner og eventuelt også private institutioner og virksomheder i forskningsanliggender. Derudover skal de følge udviklingen inden for dansk og international forskning og efter ansøgning støtte dansk forskning.

Endvidere skal de ifølge loven tage initiativ til og støtte forskningsopgaver, som det skønnes påkrævet at søge løst, og virke for en samordning af den danske forskningsindsats. Det bestemmes i loven, at rådene skal bestå af 10 til 15 medlemmer, der beskikkes af undervisningsministeren. Mindst en trediedel af medlemmerne skal beskikkes efter indstilling af de institutioner m.v., hvortil de højeste uddannelser inden for det pågældende område er henlagt.

Loven fastlægger endvidere Planlægningsrådet for Forskningsopgaver, som består i at rådgive regering og Folketing i forskningspolitiske anliggender og virke for og fremsætte forslag om udvikling og udnyttelse af dansk forskning. Derudover skal rådet udarbejde prognoser og følge udviklingen inden for dansk og udenlandsk forskning, samt udtale sig om forskningsrådenes budgetforslag. Endelig er det i loven fastsat, at rådet skal bestå af 15 medlemmer, hvoraf de 8 beskikkes i deres personlige egenskab og 7 efter indstilling fra henholdsvis de seks forskningsråd og forskningscenteret Risø.

B. Baggrunden for lovforslaget

237 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev. lovforslag)

Hensigten med lovforslaget er først og fremmest at tilvejebringe en hjemmel til at styrke de forskningsrådgivende organers autoritet og udvide deres funktionsområde. Den foreslåede strukturændring har som formål at gøre ikke blot Forskningspolitisk Råd, men også forskningsrådene rådgivende for både Folketinget og regeringen og dermed alle ministeriernes ressortområder.

Planlægningsrådet for Forskningen og de seks forskningsråd har i de fleste henseender indfriet de forventninger, der blev stillet til dem ved oprettelsen. Forskningen har imidlertid i de sidste årtier udviklet sig til at være en faktor, der spiller en stor rolle inden for alle områder i samfundet. Der er derfor behov for en langsigtet, strategisk forskningspolitik, der går på tværs af fag- og sektorgrænser.

Samtidig er der brug for en rådgivende struktur, der på tværs af sektorerne kan rådgive regeringen i forskningspolitiske spørgsmål og som kan fremlægge forslag til prioritering og tage initiativer.

Regeringen har brug for et overordnet organ, Forskningspolitisk Råd, der kan rådgive om forskningens betydning for den danske samfundsudvikling i bredeste forstand og hjælpe med en overordnet koordinering og prioritering af de samlede ressourcer til forskning. Og regeringen har brug for forskningsråd, der inden for brede faglige områder på tværs af forskningssektorerne kan intensivere og koordinere forskningsindsatsen.

Forskningspolitisk Råd skal bestå af en formand og otte medlemmer, der alle beskikkes af undervisnings- og forskningsministeren. Det er hensigten, at beskikkelserne skal ske efter en drøftelse med de ministre, som har store forskningsbevillinger, således at de kan få lejlighed til at udtale sig og stille forslag om egnede kandidater.

I dag afspejler forskningsrådsstrukturen ret nøje den traditionelle fagopdeling ved de højere uddannelsesinstitutioner. Dette medfører, at de enkelte råd i praksis er for snævert knyttet til bestemte læreanstalter eller til de respektive fakulteter på universiteterne. Der er behov for en forenkling, hvorefter færre råd omfatter bredere fagområder, og arbejder på tværs af sektorgrænserne.

OECD's gennemgang af dansk forsknings- og teknologipolitik fra 1987 understregede, at der på en række punkter var behov for at overveje ændringer og tilpasninger, og det blev fremhævet, at det danske forsknings- og teknologisystem, generelt taget, havde alt for mange organer med deraf følgende uoverskuelighed og utilstrækkelige midler.

Fondsfunktionen vil stadig være forskningsrådenes hovedopgave og derfor er det vigtigt, at denne rationaliseres. Der skal ske en omlægning af forskningsrådenes fondsfunktion. Herefter skal forskningsrådene koncentrere indsatsen om større rammebevillinger med betydelig dispositionsfrihed for modtagerne. Det er hensigten, at forskningsmidlerne skal bruges mere virkningsfuldt ved, at der tildeles store bevillinger efter internationale kvalitetskriterier. Formålet er at opnå en mere koncentreret satsning på udvalgte forskningsområder. Samtidig skal forskningsrådene lægge mere vægt på strategisk planlægning og initiativer.

Der tildeles for øjeblikket mange små eller mindre beløb til forskere til stipendier, trykkeudgifter ved offentliggørelse af forskningsresultater og til rejseudgifter i forbindelse med kongresser, studieophold og lignende. I fremtiden skal sådanne opgaver i væsentligt omfang løses inden for forskningsinstitutionernes egne bevillinger.

Forskningen har fået stadig større betydning som forudsætning for løsning af en række af samfundets problemer, herunder fastholdelsen af vor internationale konkurrenceevne. Det bliver stadig mere nødvendigt, at forskningsystemet virker som en helhed, at der er et omfattende samarbejde mellem den offentlige forskning og den private sektor, og mellem forskning på højere uddannelsesinstitutioner og forskning under de enkelte ministerier, den såkaldte sektorforskning.

Forskningen skal bruges mere og bedre. Det betyder ikke uden videre, at forskningens indhold skal ændres, men det betyder, at forskningsverdenen må lægge vægt på, at resultaterne af forskningen nyttiggøres for det danske samfund. Stadig større dele af den offentlige forskning er af interesse for den private sektor. Ikke blot traditionelt anvendelsesorienterede fag inden for eksempel teknisk forskning og jordbrugsforskning, men også store dele af naturvidenskabelig, lægevidenskabelig, samfundsvidenskabelig og humanistisk forskning er af betydning for erhvervslivet.

En væsentlig baggrund for loven er et ønske om en styrkelse af grundforskningen, idet grundforskningen skal udgøre det nødvendige fundament både for uddannelsen af kandidater og for erhvervslivets forskning. Balancen mellem grundforskning og den

anvendte forskning skal være således, at forskningsresultaterne i videst muligt omfang nyttiggøres uden at vilkårene for grundforskningen dermed forringes.

Internationalisering er et væsentligt led i bestræbelserne på at styrke vor forskning. Det internationale forskningsarbejde, herunder specielt det nordiske samarbejde og samarbejdet inden for EF, har fået en voksende betydning.

Forskningens udvikling har medført et øget behov for samarbejde på tværs af traditionelle faggrænser. Omkostningerne ved og kravene til udstyr til eksperimentel forskning er steget stærkt og medfører behov for samarbejde og arbejdsdeling. Kravene til fornyelse er stadig stigende.

Der er således behov for inden for en ny rådsstruktur at tilpasse rådernes opgaver til fremtidens behov. Samtidig vil medlemskredsen i de nye råd blive udvidet til at omfatte ikke blot personer, der er forskningsaktive, men også andre personer med forskningsindsigt.

Ministeren vil før rådernes nedsættelse anmode Forskningspolitisk Råd om at rådgive sig med hensyn til antallet og afgrænsningen af de nye råd. Disse forhold kan ændres senere, hvis forskningens udvikling betinger det.

C. Lovens administrative og økonomiske konsekvenser

Loven har ikke økonomiske konsekvenser og de administrative konsekvenser er meget begrænsede. De forskningsrådgivende organers rådighedssummer vil som hidtil blive optaget på de årlige finanslove.

De beløb, der bevilges til forskningsrådenes virksomhed, betragtes som rådighedssummer, således at de beløb, der i enkelte år ikke bliver brugt, overføres til senere anvendelse.

Ud over de bevillinger, der tildeles rådene til deres almindelige virksomhed, kan bevillinger til bestemte forskningsopgaver og -formål henlægges til rådernes forvaltning.

Forskningsrådene og Forskningspolitisk Råd vil som de nuværende forskningsråd og Planlægningsrådet for Forskningen få stillet selvstændigt sekretariat til rådighed i Undervisnings- og Forskningsministeriet.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Planlægningsrådet for Forskningen afløses af Forskningspolitisk Råd. Ordet »planlægningsråd« blev oprindeligt brugt analogt med Planlægningsrådet for de højere uddannelser, som blev oprettet i

1960'erne. Det nye navn er valgt for at understrege rådets rolle som et overordnet forskningspolitisk organ, og fordi rådet har mange andre opgaver end planlægning.

De seks nuværende forskningsråd er:

Statens naturvidenskabelige Forskningsråd (SNF),

Statens lægevidenskabelige Forskningsråd (SLF),

Statens humanistiske Forskningsråd (SHF),

Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd (SSF),

Statens jordbrugs- og veterinærvidenskabelige Forskningsråd (SJVF),

Statens teknisk-videnskabelige Forskningsråd (STVF).

De fire første råd svarede ved oprettelsen stort set til den traditionelle fakultetsopdeling på universiteterne i København og Århus, idet SHF dog også omfattede teologi, som har egne fakulteter. SJVF svarede primært til de fag, der hørte under Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, og STVF til fagene på Danmarks tekniske Højskole.

Ved de nye forskningsråds oprettelse skal denne overensstemmelse med institutions- og fakultetsopdeling ophæves, hvor den ikke længere er tidssvarende. Tilsvarende har man allerede foretaget ændringer i faggrænserne på de nye universitetscentre og på handelshøjskolerne. Den humanistiske og samfundsvidenskabelige forskning er i væsentlig grad udbygget på universitetscentrene, Roskilde Universitetscenter (RUC) og Aalborg Universitetscenter (AUC), og på Handelshøjskolerne i København og Århus og Handelshøjskole Syd. Der har i de senere år været et betydeligt samarbejde mellem SHF og SSF og ofte en overlappning i emneområderne. Samtidig har forskningen fået væsentlig større berøringsflade med det omgivende samfund, både i den private og den offentlige sektor. Under de to råds fagområder hører blandt andet også Danmarks Pædagogiske Institut, Socialforskningsinstituttet, dele af arbejdet på Arbejds miljøinstituttet og størstedelen af forskningen ved arkiver, biblioteker og museer.

Tilsvarende må opdelingen på naturvidenskabelige og tekniske områder tage hensyn til, at store dele af forskningen ved de naturvidenskabelige og lægevidenskabelige fakulteter ved universiteterne er af direkte interesse for erhvervslivet. Det er således karakteristisk, at både det bioteknologiske forsknings- og udviklingsprogram og materialeforskningsprogrammer gennemføres på tværs af grænserne mellem de nuværende forskningsråd og grænserne mellem institutioner og fakulteter. På Aalborg Universitetscenter er der gennemført en integration af de tekniske og naturvidenskabelige fag. Det er også karakteristisk,

at problemerne på jordbrugsforskningsområdet dels i stigende grad er knyttet til grundforskningsfag (biologi, kemi m.m.), dels til tekniske fag (vedr. for eksempel produktudvikling, produktionssystemer og informationsteknologi).

Det er målet, at de nye råd skal afgrænses således, at de tillægges øget slagkraft og styrke tilpasset den nyeste udvikling. I denne forbindelse skal det overvejes at give rådene opgaver inden for flere ministeriers områder.

Ministeren vil før rådernes nedsættelse – og ved eventuelle senere ændringer i rådsstrukturen – anmode Forskningspolitisk Råd om at rådgive sig om fastsættelsen af rådernes antal og afgrænsningen af deres faglige områder.

Til § 2

Ad 1. Der lægges vægt på, at Forskningspolitisk Råd som den væsentligste opgave skal rådgive regeringen, herunder samtlige relevante ministerier, og Folketinget. Rådet kan udøve sin rådgivningsfunktion på eget initiativ. Med forskning menes forskningsvirksomhed i bredeste forstand, herunder også internationalt forsknings samarbejde.

Ad 2. Iværksættelse af analyser og udredninger er en vigtig del af rådets funktion. Planlægningsrådet for Forskningen har med virkning fra 1987 fået en særlig årlig udredningsbevilling, som på finanslovsforslaget for 1989 er på 1,8 mill. kr.

Ad 3. Dette punkt er indsat i den nye lov for yderligere at styrke Forskningspolitisk Råd i forhold til det nuværende Planlægningsrådet for Forskningen ved at inddrage det på et tidligere tidspunkt i overordnede forskningspolitiske spørgsmål. Rådet skal rådgive forskningens beslutningstagere med det formål, at de samfundsmæssige ressourcer til forskningen anvendes hensigtsmæssigt. Dette kræver, at der sker en koordinering på tværs af institutioner og ministerier.

Med henblik på at nå den nødvendige helhed i det danske forskningssystem og den danske forskningspolitik er rådgivning om den overordnede organisation og styring et væsentligt arbejdsområde.

Ad 4. Det er et af lovens hovedformål at udvide Forskningspolitisk Råds rådgivningsfunktion i forhold til den, som Planlægningsrådet for Forskningen har.

Ad 5. Et andet formål er, at der skal lægges yderligere vægt på, at forskningsresultaterne er til gavn for samfundet.

Ad 6. Et tredje væsentligt formål med den nye lov er, at man ønsker at etablere et organ, Forskningspolitisk Råd, der kan arbejde selvstændigt og uafhængigt, et råd, der som en af sine væsentligste opgaver skal have at tage forskningspolitiske initiativer. Planlægningsrådet for Forskningen har ikke haft dette som en væsentlig opgave.

Til § 3

Stk. 1.

For at styrke Forskningspolitisk Råd skal alle medlemmer af rådet ifølge lovforslaget beskikkes i deres personlige egenskab. Der vil således ikke skulle udpeges repræsentanter fra forskningsrådene, ligesom Risøs bestyrelse ikke længere skal udpege et medlem, således som det er tilfældet i Planlægningsrådet for Forskningen. Forskningspolitisk Råd vil derfor få en mere uafhængig stilling i forhold til forskningsrådene.

Det er målet, at Forskningspolitisk Råd skal afspejle bredden i dansk forskning og således have medlemmer både fra universiteter og andre højere uddannelsesinstitutioner, fra sektorforskningen, og fra den private sektors forskning, ligesom der må tilstræbes en bred repræsentation af forskningsområder.

Det er hensigten offentligt at indkalde forslag til besættelse af ledige pladser, således som det har været praksis ved beskikkelse af medlemmer til Planlægningsrådet for Forskningen siden 1986.

Stk. 2.

For at sikre rådets høje faglige niveau har man ønsket at fastslå, at mindst halvdelen af rådets medlemmer skal være aktive forskere. De øvrige medlemmer bør være forskningskyndige. Endnu et vigtigt formål med loven er at skabe en rådgivningsstruktur for forskningen, som sikrer, at forskningsaktiviteterne i højere grad end hidtil kan foregå på tværs af de traditionelle fag-, institutions- og fakultetsgrænser. Endvidere sigtes der mod et snævrere forskningssamarbejde mellem forskning ved de højere uddannelsesinstitutioner, sektorforskning og erhvervslivets forskning. Derfor ønskes det fastlagt i loven, at der skal være repræsentanter fra alle disse tre forskningsområder i rådet. Dette skal medføre en ansøring af den private forskning, uden at det dog skal betyde en nedprioritering af forskningen ved de højere uddannelsesinstitutioner. De ministre, som har store forskningsbevillinger, skal såvidt muligt have lejlighed til at udtale sig om egnede kandidater.

Stk. 3.

Medlemmer af Planlægningsrådet for Forskningen beskikkes ifølge gældende lov for 4 år og kan genbeskikkes. Denne beskikkelsesperiode har nogle medlemmer fundet var lang, især ved genbeskikkelser. Det er derfor hensigtsmæssigt at nedsætte beskikkelsesperioden til 3 år, for ikke at risikere, at højt kvalificerede, travle forskere skulle afstå fra at gå ind i det forskningspolitiske arbejde.

Stk. 4.

Bestemmelsen er indholdsmæssigt den samme som i den nugældende lovs § 5, stk. 3.

Til § 4

Denne bestemmelse er ny i forhold til den gældende lov. Repræsentantskabet skal være en støtte for Forskningspolitisk Råd, som i fremtiden ønskes tildelt et betydeligt større arbejdsområde og ansvar end det nuværende Planlægningsråd for Forskningen. Dette repræsentantskab skal bestå af mindst 20 og højst 25 medlemmer og være bredest muligt sammensat. Det skal repræsentere både forskningens udøvere og forskningens brugere. Repræsentantskabet kan mødes så ofte, som medlemmerne eller Forskningspolitisk Råd finder det påkrævet.

Til § 5

Ad 1. Dette punkt er ikke en udvidelse af forskningsrådenes opgaver i forhold til gældende lov, men en præcisering af rådgivningskompetencen i gældende lovs § 2, nr. 1.

Ad 2. Dette punkt er ikke en ændring i forhold til den gældende lov, men en præcisering af, at rådene har denne væsentlige funktion.

Ad 3. Svarer til gældende lovs § 2, nr. 1.

Ad 4. Det forudsættes, at støtten tildeles ud fra internationale, videnskabelige kvalitetskriterier og normalt i indbyrdes konkurrence.

Ad 5. Denne bestemmelse er ny og sat ind for at understrege forskningsrådenes initiativfunktion.

Ad 6. Svarer til gældende lovs § 2, nr. 2.

Ad 7. Svarer stort set til gældende lovs § 2, nr. 3.

Ad 8. Punktet er taget med som et nyt punkt for at understrege, at forskningsrådene også har denne vigtige funktion som ansvarsområde. Der er et voksende

behov for øget information om opnåede forskningsresultater. Information er en væsentlig forudsætning for resultaternes udnyttelse til gavn for samfundet.

Til § 6

Antallet af medlemmer af forskningsrådene er i lovforslaget fastsat til 15. Dette er en ændring i forhold til gældende lovs § 3, hvor antallet er mindst 10 og højst 15. Der er dog ikke tale om nogen reel ændring, da der i praksis har været 15 medlemmer i de fleste råd. Derimod er reglerne om beskikkelse af rådsmedlemmer nye, idet alle forskningsrådsmedlemmerne efter lovforslaget skal beskikkes i deres personlige egenskab. Dette er en ændring i forhold til gældende lovs § 3, stk. 2, hvorefter mindst en tredjedel af medlemmerne beskikkes efter indstilling af de institutioner m.v., hvortil de højeste uddannelser inden for det pågældende rådsmedlems fagområde er henlagt. Det er hensigten med lovændringen at gøre forskningsrådene uafhængige af bestemte institutioner og fakulteter. Forskningsrådene skal imidlertid fortsat i væsentligt omfang støtte forskning på de højere uddannelsesinstitutioner.

En af de vigtigste forskningspolitiske opgaver for tiden består i at fremme forskning hen over faggrænserne, og til det formål er det nødvendigt, at den nuværende forskningsrådsstruktur ændres. Det er hensigten, at der skal oprettes et mindre antal råd end de nuværende seks, og at rådene skal sammensættes anderledes end de eksisterende.

De nye råd med bredere ansvarsområde bør sammensættes således, at de afspejler det samlede forskningsområde omfattende universiteter og andre højere uddannelsesinstitutioner, sektorforskning og den private sektors forskning. Samtidig bør rådene afspejle arbejdsområderne i deres fulde bredde.

Der skal ved forskningsrådenes oprettelse tages hensyn til for eksempel det øgede behov for tværfag-

ligt samarbejde i den biologiske forskning, som nu er i stærk vækst.

Der bør også tages hensyn til udviklingen i den teknisk-videnskabelige forskning og den betydning, som den naturvidenskabelige forskning har fået herfor. Det er ikke mindst interessen for nyttiggørelsen af forskningens resultater, som man med den nye lov ønsker at tilgodese. For at understrege rådernes arbejde hen over faggrænserne og medlemmernes uafhængighed, skal medlemmerne være udpeget i deres personlige egenskab.

Ad stk. 2. Ligesom medlemmerne af Forskningspolitisk Råd skal medlemmerne af forskningsrådene beskikkes for en periode af 3 år med mulighed for genbeskikkelse én gang, og det er også hensigten offentligt at indkalde forslag til besættelse af ledige pladser i rådene. Der skal ved rådernes sammensætning søges opnået en passende faglig, institutionsmæssig og regional spredning blandt medlemmerne.

Ad stk. 3. Udviklingen har medført, at der ofte er behov for, at forskningsarbejdet bryder de traditionelle faggrænser. Dette er baggrunden for denne bestemmelse, som er ny i forhold til gældende lov. Det er dog stadig en forudsætning, at medlemmerne udgøres af højt fagligt kvalificerede personer.

Ad stk. 4. Svarer til gældende lovs § 3, stk. 3.

Til § 7

Straks efter nedsættelsen af Forskningspolitisk Råd vil undervisnings- og forskningsministeren anmode dette om at være rådgivende ved fastsættelsen af forskningsrådenes antal og deres afgrænsning. Derefter vil ministeren fastsætte de nødvendige bestemmelser herom, samt om rådernes virksomhed og regnskabsafklæggelse.

Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 765 af 6. november 1986

Bekendtgørelse af lov om forskningsråd og Planlægningsrådet for Forskningen

Herved bekendtgøres lov nr. 199 af 24. maj 1972 om forskningsråd og Planlægningsrådet for Forskningen med de ændringer, der følger af § 12 i lov nr. 142 af 21. marts 1973, § 9, stk. 3, i lov nr. 194 af 28. april 1976 og § 2 i lov nr. 304 af 4. juni 1986.

§ 1. Til fremme af dansk forskning oprettes seks forskningsråd og et Planlægningsråd for forskningen.

Stk. 2. Der oprettes forskningsråd for følgende områder: De tekniske videnskaber naturvidenskaberne, lægevidenskaberne, jordbrugs- og veterinærvidenskaber, samfundsvidenskaberne og de humanistiske videnskaber.

§ 2. Forskningsrådene har inden for hver sit område til opgave:

1. at rådgive offentlige myndigheder og institutioner, navnlig om den offentlige støtte til forskningen, udnyttelsen af forskningsresultater og uddannelsen af forskere samt efter anmodning og i det omfang, rådene bestemmer, at rådgive i forskningsanliggender for private institutioner og virksomheder,
2. at følge udviklingen inden for dansk og udenlandsk forskning, uddannelsen af forskere, det internationale forskningssamarbejde samt Danmarks deltagelse heri,
3. at støtte dansk forskning i henhold til indgivne ansøgninger, at tage initiativ til og støtte forskningsopgaver, som det skønnes påkrævet at søge løst, og at virke for en samordning af den danske forskningsindsats, herunder dansk deltagelse i internationalt forskningssamarbejde.

Stk. 2. Rådene udarbejder hvert år begrundede budgetforslag.

Stk. 3. De beløb, der bevilges til forskningsrådenes virksomhed, betragtes som rådighedssummer, således at de i enkelte år uforbrugte beløb overføres til senere anvendelse.

§ 3. Hvert forskningsråd består af mindst 10 og højst 15 medlemmer, der beskikkes af undervisningsministeren.

Stk. 2. Et flertal af medlemmerne af hvert forskningsråd skal være forskere, og mindst en tredjedel af medlemmerne skal beskikkes efter indstilling af de institutioner m.v., hvortil de højeste uddannelser inden for det pågældende område er henlagt.

Stk. 3. Rådernes forretningsorden skal godkendes af undervisningsministeren.

§ 4. Planlægningsrådet for Forskningen har til opgave:

1. at rådgive regering og Folketing i forskningspolitiske anliggender,
2. at virke for forskningens nyttiggørelse for samfundet,
3. at fremsætte forslag om de midler, organisationsformer m.v., der er påkrævet med henblik på udviklingen og udnyttelsen af dansk forskning,
4. at tilvejebringe oversigter over den samlede danske forskningsvirksomhed, at udarbejde de nødvendige prognoser og at følge udvik-

lingen inden for dansk og udenlandsk forskning,

5. at udtale sig om forskningsrådenes budgetforslag.

§ 5. Planlægningsrådet består af 15 medlemmer, der beskikkes af undervisningsministeren. 8 medlemmer beskikkes i deres personlige egenskab, medens 7 medlemmer beskikkes efter indstilling således:

De seks forskningsråd indstiller hver et medlem, og bestyrelsen for Forskningscenteret Rissø indstiller et medlem.

Stk. 2. Undervisningsministeren udpeger en formand blandt medlemmerne.

Stk. 3. Planlægningsrådets forretningsorden skal godkendes af undervisningsministeren.

§ 6. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om beskikkelse af medlemmer til forskningsrådene og Planlægningsrådet for Forskningen samt om rådernes virksomhed og regnskabsaflæggelse.

§ 7. Loven træder i kraft den 1. oktober 1972.

Stk. 2. Lov nr. 555 af 4. oktober 1919 om oprettelse af Rask-Ørsted Fondet (Danmarks internationale videnskabelige fond) og lov nr. 206 af 31. maj 1968 om forskningsråd ophæves.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om afvikling af de dispositoner, der er truffet af bestyrelsen for Rask-Ørsted Fondet.

Undervisningsministeriet, den 6. november 1986

BERTEL HAARDER

/ Ida Dybdal